СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLVI. Ч. 52. Джерзі Сіті Н. Дж., субота, 5-го березня 1938. No. 52. Jersey City, N. J., Saturday, March 5, 1938. VOL. XLVI.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свобода": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

СТРАШНА ПОВІНЬ У КАЛІФОРНІЇ

ЛОС ЕНДЖЕЛЕС.—Місто Лос Енджелес і пять повітів коло міста навістила страшна повінь, що появилась внаслідок пятьденної безнастанної зливи. Кільканацять міст знайшлися під водою, біля 20,000 людей опинилися без даху над головою, 144 особи втратили життя. Вода знищила кільканацять мостів і тисячі будинків. Втрати величезні. Між іншими містами знайшлось під водою також фільмове місто Голивуд. Фільмові студії і віллі фільмових зірок залиті водою. Всяка праця припинена. Втрати покищо ще не обчислені, але вони будуть виносити грубі міліони. Фільмові зірки рятувались, як могли. Роберт Тейлор утікав зо своєї водою залитої віллі на коні. Мирна Льой утікала автом, але вода її захопила, мотор станув і щойно люди врятували її. Маленька Шерлі Темпел втекла вчас зо своєю мамою в безпечне місце.

ГРОШІ НА КОНТРОЛЮ ПОВЕНЕЙ.

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвелт вніс перед конґрес прохання, щоб ухвалити на контролю повеней відповідні суми та в тім напрямку негайно розпочати роботи.

КИДАЄ СВІТЛО НА ПРОЦЕС У МОСКВІ.

НЮ ЙОРК. — Д-р Джан Дюі, голова комісії, що досліджувала попередні московські засуди, сказав, що зізнання Крестінського на біжучому процесі в Москві є неправдиві і ними він чомусь сам себе безпотрібно обвинувачує. Бо це не можливе, щоб Крестінський бачився в жовтні 1933 року в Швайцарії з Троцьким і від останнього діставав інструкції „про саботаж і шпигунство", коли Троцький саме в тім часі проживав у Франції, був під строгим наглядом французької поліції і крім того лежав хворий. Ці річи стверджені поза всяким сумнівом, казав Дюі. Він переслав ті свої зізнання до совєтського амбасадора у Вашинґтоні, Трояновського, і просив його, щоб в імя справедливости він чимскорше переслав їх до Москви.

ТРОЦЬКИЙ ГОВОРИТЬ.

МЕКСИКО СИТІ (Мексико). — Лев Троцький знову висказав свої завваги про біжучий процес у Москві проти 21 бувших большевицьких провідників. Троцький сказав, що серед підсудних знаходяться чотири лікарі, яким закидають отроєння Куйбишева, Менжинського і Горкого. Ці закиди безпідставні, говорить Троцький, бо три названі особи були в старшім віці і поважно хворі; крім того їх діяльність була така, що не викликала ворожнечі. Зате Орджонікідзе, який помер кілька літ тому, був молодий, помер без довшої хороби і серед таких обставин, що викликували підозріння, що його отруїли. Лікар Левін, що тепер стоїть на суді під замітом отроєння Горкого й інших, навіть прилюдно висказався, що Орджонікідзе не вмер своєю смертю, тільки через отроєння. А треба додати, говорить Троцький, що Орджонікідзе мав великий авторитет у партії і він явно протиставився Сталінові в його нищенні старих большевиків. Троцький заключає, що це Сталін приказав отруїти Орджонікідзого, а тих лікарів, що знали забагато, тепер поставив під суд.

ЧИ ИДЕМО ДО КОРПОРАТИВНОГО УСТРОЮ?

НЮ ЙОРК. — Доналд Ричберг, бувший голова "Ен Ар Ей", виголосив промову, в якій говорив, що Америка мусить завести в себе „промислове бюро", яке обняло би вповні контролю над економічним життям краю. Ричберг говорив, що нині такий є дух часу і такі обставини, створені технічною цивілізацією, що цеї контролі конче потрібно. Нинішний устрій, коли хоче втриматися, мусить перебирати повну відповідальність за удержання своїх громадян. Як приклади Ричберг наводив Німеччину, Італію й інші европейські держави.

АТЛЕНТИК СИТІ.—Адмірал Бирд, що вславився своїми дослідами бігунів, виголосив промову, в якій сказав, що Америка конче мусить постаратися про суспільного „координатора" (впорядника), який реґулював би всіми суспільно-економічними струями і справляв би їх у напрямі будуючім, а не в напрямі самознищення. Бо так виглядає, говорив Бирд, що в Америці є все, тільки брак такого порядкуючого чинника і через це ціла суспільно-економічна машина тріщить і затинається.

ПРОФ. МОЛЕЙ КАЖЕ, ЩО „НОВИЙ РОЗДІЛ" НЕ ВДАВСЯ.

ШІКАҐО. — Проф. економічних наук, Реймонд Молей, заявив, що політика „нового розділу" закінчилася невдачею. Його заява є тим знаменна, що проф. Молей був головним дорадником президента Рузвелта, коли він тільки вступив на президентський уряд і проф. Молей причинився багато до започаткування політики „нового розділу".

СВІТ В ОБРАЗКАХ

СИН ПРЕЗИДЕНТА ПОЛКОВНИКОМ.

Джеймс Рузвелт, як полковник-поручник у резервовім корпусі маринарів, віджджає літаком з Вашинґтону, щоб відбути двотижневу службу на острові Кулебра, коло Пуерто Ріко. Він має 32 роки і є сином президента Рузвелта. З ним на літаку його пільот, полковник Дж. С. Феґан.

„ПЛОЩА ЗГОДИ У ПАРИЖІ" ЯК „ЦИФЕРБЛЯТ".

„Площу Згоди" у західній частині Парижа вважають завдяки гарним і гармонійним будівлям за одну з найкращих площ на світі. По середині тієї площі стоїть велитенський обеліск, який має вже 4,000 літ. Його привезли на приказ Наполеона I. з Люксору в Єгипті до Парижа і він служив колись як вказівка соняшного годинника. Тепер на підставі плянів французького астронома Каміля Флямаріона має він знову служити до тієї самої цілі, значить має бути „частиною" соняшного годинника в середмісті Парижа.

У найближчому часі на камінних плитах „Площі Згоди" визначать лінії годинникового щита і між ними символи соняшного годинника, які будуть виконані з міді і вставлені в наверхню площі.

ЯК КОРАБЛІ МІРЯЮТЬ ГЛИБИНУ.

Колись давно треба було міряти глибину моря з корабля мотузком або ланцюхом, а теперішні кораблі міряють глибину моря гидрофонами. Гидрофон — це такий прилад під сподом корабля, що по однім боці корабля висилає дрожання в глибину моря, а по другім боці виловлює водний „відгомін" вислaних дрожань. Коли витворити у воді дрожання, то вони йдуть у глиб води, аж поки не дійдуть до дна. А відбившися від дна морського, вони наче „відгомоном" вертаються вгору. Той водний „відгомін" зазначує гидрофон. І власне глибину моря під кораблем обчисляють на підставі того, скільки забирає часу від витворення дрожань у воді до часу, поки з дна моря не вернеться „відгомін".

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА".

ЧЕРВОНІ РОЖІ І ГНИЛІ ЯЙЦЯ.

В головній торговельній школі у Варшаві дійшло до демонстрації проти проф. Ліпінського, на якого виклади явилися тільки жиди та ліві демократи. Коли проф. Ліпінський увійшов на салю, одна студентка подала йому червоні рожі. Зате коли професор Ліпінські після викладу йшов до канцелярії, заступила йому дорогу група ендецької молоді і з криком „преч" обкидала його гнилими яйцями. Опісля появилися летючки жидівської молоді в обороні проф. Ліпінського і летючки вшехпольських, які домагалися, щоби проф. Ліпінський зрікся катедри.

МЕШКАНЦІ САГАРИ.

За останнім списом, альжирська Сагара має 642,651 мешканців, з того 6,000 французів. Найбільш заселена є околиця міста Біскри (коло 100,000 мешканців). При перегляді спису населення вражає мале число людей таємного племени туареґів, котрих у країні Гоґар є яких 3 тисячі, а коло міста Джанет яких 1,500 осіб. Походження цих туареґів є ще досі неясне і на ту тему існують фантастичні здогади. Туареґів змальовав у своїй повісті „Атлантида" Пєр Беню.

МЛИН ВИПЛАЧУЄ ЧИНШ ІНДІЯНАМ БОРОШНОМ 999 ЛІТ.

Сто літ тому власники млина в околиці Десеронто, Онтеріо, підписали з начальником індіян племени Моґак контракт на відпущення площі під млин, за що члени племени мають діставати по 30 бочок річно найкращого свого борошна (муки) впродовж 999 літ. Цю умову млин вірно додержує упродовж останніх 100 літ. Останній день січня є днем виплати. Цього року прийшло 1,400 індіян по свій надїл. Начальник Моґаків слідив за тим, як урядники млина роздавали борошно.

ЧУЖИНЦІ — „ЧОРНІ ЛЮДИ".

Радний Еліс у Торонті викликав дійсну бучу на засіданні міської ради своїм шовіністичним виступом проти громадян чужого походження. Він заатакував міську раду за те, що вона затвердила контракт одного італійського контрактора на вичищення площі під будову летничого майдану в околиці Малтон. „Тепер", кричав рад. Еліс, „білий чоловік роботи при будові не дістане, бо всі роботи пішли для чорних робітників — гуртка італійців, а англо-саксонці ходять без роботи". На протест радних Филипса, Джансона й самого посадника Дея Еліс відказався відтягнути слова зневаги. Дей відніс до радних, щоб набудуче не вживали вуличної мови. Контролор Гамілтон пояснив, що нові канадійці є громадянами Торонта й мають право на роботу. В обороні „форейнерів" станув також контролор д-р Конбой. Тільки два комуністичні радні мовчали.

Такі шовіністичні випадки можна почути від радних Еліса й Крофта проти чужинців. Цікаво, що багато „чужинців" — ті „чорні люди" — підчас виборів піддержують своїх „білих" заступників.

ВОВКИ ВИНИЩУЮТЬ ЗВІРИНУ НА ПІВНОЧІ КАНАДИ.

Подорожуючі у північних околицях Канади і трепери (ловці) однозгідно твердять, що на півночі число вовків незвичайно збільшилось і ті вовки масово винищують усяку звірину, особливо лосів і карібу. Кажуть, що коли так далі піде, то в короткому часі на півночі буде винищена всяка звірина. Вовками є загрожене ескімоське населення, якому може забракнути поживи, бо вовки винищують звірину, якою ескімоси живляться. Домагаються, щоб уряд поробив відповідні заходи і рятував звірину північної Канади від повної загибели.

ЗА НАДУЖИТТЯ ПОЛІЦІЙНОЇ ВЛАДИ.

В окружному суді у Львові відбулася розправа проти поліцая Павла Кашуби за надужиття влади. До VII. поліційного комісаріяту зголосився в липні м. р. директор фабрики цукорків Амброз Кенс зо скаргою на одну проститутку, яка вчепилася його на вулиці, домагаючися якихсь грошей. Дижурний поліцай Кашуба зажадав від нього леґітимації, якої він не мав при собі, і придержав його пів доби в арешті, списавши фальшиво протокол, що Кенса привів з вулиці поліцай. Покривджений виступив проти Кашуби на судову дорогу. За надужиття влади Кашубу засуджено на 6 місяців вязниці з припиненням кари на два роки.

ЗБОЖЕВОЛІВ ПЕРЕД РОЗПРАВОЮ.

В Ярославі на виїздній сесії окружного суду з Перемишля мав станути А. Ростецкі з Ловець, обвинувачений о сплюндрування одного дому в часі селянського страйку. Одначе на розправу він не станув, бо день передтим збожеволів.

ЗАБОРОНА ВЖИВАТИ НАЗВИ „ГАЛИЧИНА" І „ГАЛИЦЬКИЙ"

ВАРШАВА. — На засіданні польського сойму говорив посол д-р С. Баран в імені Української Парляментарної Репрезентації в справі конфіскати українських часописів за вживання назв „Галичина" і „галицький". Він заявив, що польська цензорська влада у Львові завізвала українських редакторів і поінформувала їх, що буде конфіскувати кожне число української газети, якщо знайде в нім згадані вище назви. Д-р Баран доказував перед соймом, що ці назви історичні та що до половини 14. століття існувала галицько-володимирська держава, що обіймала вцілості ці етнографічні українські землі, що є тепер під Польщею. Казав, що ці назви були вживані також поляками, що нема такого закону, який ухилив би цю давню історичну назву, та що назва „Малопольська" є нова, якої навіть поляки зачали щойно недавно вживати.

Гірше, ніж у Прусії й Московії.

Посол Баран доказував далі, що пруська держава назвала польські землі, які загарбала, назвою Остмарк, а Росія називала польські землі Привислянський Край, але ні Прусія ні Росія не забороняли полякам називати свої землі своєю назвою. І поляки могли в Німеччині називати свої землі Познанщиною, а в Росії Конгресовим Королівством. А ось тепер поляки не дозволяють українцям на українських землях уживати своїх українських, історичних назв. Очевидно, казав посол Баран, що українці будуть боротися з таким безправством і не вирічуться своєї історичної назви.

ФРАНЦУЗЬКИЙ АКАДЕМІК ПРО УКРАЇНУ.

ПАРИЖ. — Як подає Офінор, то прихильники французького історика і журналіста Жака Бенвіля, що помер тому два роки, видали збірник його газетних статтей під назвою „Росія і загороза проти Сходу". Ця книга є осторогою перед Москвою. Бенвіль був ворогом французько-совєтського союзу. Для нього певнішою від Москви опорою звялялася для Франції Україна, батьківщина французької королевої Анни Ярославни та великого гетьмана Мазепи. Бенвіль належав до тих французів, що вірили в те, що Україна знов стане великою, могутньою і незалежною державою.

ЦІКАВИЙ ВІДЧИТ.

БРЕСЛЯВ (Німеччина). — Д-р Георг Штадмілер, доцент візантійської й південно-европейської історії в берлінському университеті, виголосив 18. лютого в салі университету Фридриха Вільгельма реферат п. з. „Геленство й геленська культура в Україні".

ЗНОВ МОЛОДЬ ПЕРЕД СУДОМ.

СТРИЙ. — Від року сидять в арештах окружного суду українські студенти і студентки, яких польський прокуратор обвинувачує в приналежності до О.У.Н. Та судову розправу розписано допера тепер, по році слідчої тюрми.

НЕ ВЕЗЕ.

ЛУЦЬК (Волинь під Польщею). — В противагу Українському Кооперативному Банкові (Українбанк) польський поплечник Певний заложив при підмозі польського уряду конкуренційний банк. Тепер цей „хрунівський" банк зліквідовано. Заразом зліквідовано районову кооперативу „Гурт", що була польсько-українським твором хруня Волошиновського.

ЩО В ПОЛЬЩІ „НЕЛЕҐАЛЬНЕ"?

СОКАЛЬ. — Наталя Буцманюківна, інструкторка філії „Союзу Українок" у Сокалі, перевела приписану статутом люстрацію кружка "С.У." у Лучицях. Польське староство в Сокалі узнало цю люстрацію за „нелеґальні сходини жінок" і покарало Н. Буцманюківну гривною 10 зл.

„ЛЬВА-ГОРОД" — ЦЕ ПОЛІТИКА!

ЛЬВІВ. — „Діло" (ч. 35) подає, що польська ґазета „Дзєннік Польскі" з 18. лютого взиває карати українську пресу, коли буде далі писати „Східня Галичина" замісць уживати нової назви „Малопольска". Домагається теж, щоб карати й українське духовенство, коли воно пише, як от недавно в якімсь протесті, про „Льва-Город", бо така назва хоче нагадати історію, чиє це місто й хто його збудував, а це є — політика.

ЧИ ДІЙСНО ДИВНЕ?

МОСКВА. — За одну ніч підсудний М. Крестінський цілком перемінився і заявив перед судом, що все те, про що пишеться в акті обвинувачення, правда. Відкликав те, що сказав попереднього дня, коли не признався до вини. Американський кореспондент подає, що всі чужинці, що приглядаються до розправи, не могли зрозуміти, що це сталося. Все то для них неясне й незрозуміле та дивне.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Co., Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ХТО СПРАВЖНІЙ УБИВНИК?

Тиждень тому розігралася в Гобокені, невеликому місті під Ню Йорком, на нюджерзькім березі Гудсону, крівава драма, що в яскравий спосіб здраматизувала недолю людини в теперішній маєткові скруті.

До канцелярії Ґарія Л. Барка, місцевого „пурмастера", себто урядника, що має нагляд над убогими, прийшов 36-літній поденний робітник, Джозеф Скутеляро, щоб спитатися, чому йому ще не вислано мізерної суми 8 долярів, котру він, безробітний від десятьох тижнів, діставав титулом допомоги. „Опікун убогих" хотів чимскорше збутися безробітного й накінець пробував вийти з канцелярії. Та Скутеляро, як каже поліція, допав „опікуна вбогих" і, схопивши сталеву глицю, вживану в канцеляріях до нанизування на неї листів, вбив її йому в спину. Пробитий глицею, на якій були нанизані просьби про допомогу безробітних, таких, як Скутеляро, Барк упав на землю й за хвилю сконав.

Драматизуючи подію додатковими фактами, газети написали, що в той час, як Скутеляро вбивав глицю в спину Барка, родина Скутеляра вже дістала була в мешканні допомоговий чек, висланий Барком. Та ця історія, видно, заставила інші ґазети слідити за справою ближче, і вони почали розкривати, що Ґарі Барк відібрав допомоги великому числу безробітних, що він знижив число допомог з 7,000 до 360, що він, мовляв, любив перехвалюватися, що зовсім покасує допомоги вбогим. Інші репортери донесли, що Барк поводився з аплікантами про допомогу грубо та що давав усе мізерні допомоги. Родина Скутеляра, зложена з чоловіка, жінки й 2 дітей, діставала на тиждень $13.70.

Виринуло питання, як міг цього роду чоловік станути на чолі бюра допомоги вбогим. Розсліди газет розкрили, що Барк був висловом цілої громадянської тенденції в місті Гобокені. Це місто, з 60,000 мешканців, стоїть нині під впливом політиканів, які радять місту скинути з себе обовязок піддержувати своїх людей, що знайшлися без засобів до життя. Коли, наприклад, в місті Ню Арку (в тому самому стейті) видатки на допомогу виносять $10.26 від особи, в Кемдені $7.02, в Елизабеті $1.63, в Атлентик Ситі $3.54, то в Гобокені на кожну людину припадав на цю ціль видаток 82 центів.

Які були наслідки такої політики міста, не тяжко собі уявити. Зрештою вже були події, які ці наслідки представляли теж у драматичний спосіб. Наприклад у липні 1936-го року в Гобокені помер з голоду 3-літній Доналд Ґейсті, котрого родина побирала допомогу від міста. Цілий стейт, здавалося, трясся тоді з обурення, але в цій справі для вбогих нічого не зроблено.

Тепер трапляється друга драматична подія, що має свое коріння на цім самім ґрунті. Очевидно, є круги, які стануть репетувати про небезпеку життя, які будуть ставити електричні крісла, щоб убити чоловіка, котрий збожеволів на вид голодуючої родини. Знайдуться й такі, що скажуть, що вбивник чужинець. Одначе серед цього скаженого реву треба мабуть спитатися холодно: Хто є справжнім убивником опікуна вбогих у Гобокені?

ЗУСТРІЧ З БУТЕНКОМ

(З мого римського щоденника).

Невеличка кімната на третьому поверсі одного з кращих римських готелів. Підлога вкрита мягким килимом, що в нього нога пухко тоне. На вікні подвійні — важкі оксамітні і легкі, мережисті — запони. Напроти мене у вигідному кріслі сидить людина, що її імення від десятьох днів наповняє шпальти часописів цілого світу. Темний шатин, майже брунет, з блідим обличчям і втомленими темними очима, що іноді запалюються живими вогниками. Рухи повільні, вигляд інтелігентський.

Це бувший советський дипльомат, що керував у Букарешті посольством, коли советський уряд визнав за потрібне відкликати міністра Островського. Про долю цього Островського ще досі ніхто не знає нічого певного. Але в звязку з радикальною „чисткою", яку Ґепу переводить тепер у советській дипльоматії, як і в цілому советському союзі (між іншими італійці, яких вислано тепер з Росії і з якими я мав нагоду бачитися, запевняють, що в самому тільки Новросійську за останній місяць — один тільки місяць! — арештовано яких 10,000 душ), в Европі ширилося переконання, що бувшому букарештенському міністрові судилася невесела доля. А тут не пройшло й два місяці, як — нова сензація: **зник керуючий справами місії Бутенко.**

Як зник? Де зник? Убитий? Украдений? Вивезений до Росії? Замучений (як запевняло советське посольство) румунськими „фашистами"? Ніхто нічого не знав. Часописи виписували довгі шпальти здогадів, розслідувань. Советський уряд загрожував репресіями і почав навіть підсувати війська до румунської границі. Румуни самі не на жарт полякались, і поліція з ніг збивалася, щоб віднайти сліди Бутенка. Аж нараз — сензація: величезна стаття, на цілу першу сторінку римського вечірнього часопису **„Іль Джорнале д'Італія"**, в якій сповіщається світові, що Бутенко знаходиться в Римі, під охороною італійської поліції, і сам Бутенко оповідає, як він утік з Букарешту, щоб урятувати своє життя від аґентів Ґепеу. В цій своїй сповіді (інакше трудно назвати цю статтю) Бутенко оповідає, як він, внаслідок порівнянь советського життя з західньо-европейським, перейшов важку кризу свого сумління і **переконався, що советський режим — найгірший і найзлочинніший, який коли існував у світі,** і що на обовязку кожного лежить завдання його всіляко поборювати.

„Визискуючи найгірші інстинкти московського й інших народів, що знайшлися в колишній царській Росії, большевизм пообіцяв селянству розділ земель і поміщицьких маєтків. В дійсності він запровадив таке жорстоке рабство селян, що його людська історія ніколи ще не записала. Проти їхньої волі, силою зброї, примусовими надзвичайними податками й іншими, так званими адміністраційними засобами большевики загнали селян у колхози, і це означає, що вони позбавили їх усякого права на земельну власність, позбавили їх можливости якоїнебудь особистої ініціятиви, примусили їх працювати, як каторжників, під палицею. Селяни примушені віддати все, що вироблять, державі і самі ледве тримаються при житті, споживаючи жалюгідний „пайок", що їм його залишає советський уряд. Вони не мають ніякої можливости надіятися, під советським режимом, на якенебудь поліпшення їх хатнього чи хліборобського стану. Большевики пообіцяли також і робітникам, що передадуть їх у руки фабрики й заводи та віддадуть їм цілу владу в країні. В дійсності ніколи ще робітнича кляса не жила так нуждено, як у добі так званої „соціялізації". Замісць колишніх капіталістів витворилася нова буржуазія, складена на 100% з жидів. Робітник, обдурений революцією, отримує від 400 до 500 рублів на місяць і ніколи не може задовольнити свого голоду, бо пара звичайних чобіт коштує від 200 до 250 рублів; одна страва в економічній їдальні для народу коштує від 6 до 8 рублів. Большевики проголосили ріжчим народам давньої Росії повну й цілковиту свободу, проголосили навіть „право ріжних націй на свобідний вихід з Советської Федерації..." І замісць того що вони мали?

„Не зловживаючи іншими прикладами та подробицями, обмежуся тільки на визначенні **долі України.** Ціла адміністрація України, керівні місця по ріжних підприємствах знаходяться в руках жидів та людей, відданих Сталінові, навмисно насланих з Москви. Вся хемічна промисловість і воєнна промисловість, уся електротехнічна промисловість та виробництво машин сконцентровані в Москві, Ленінграді, в Сибірі, на Уралі (в Магнітогорі та в Челябінську) і на Далекому Сході (Хабаровськ та Комсомольськ). Промислово Україна існує далі як колонія Москви. Мешканці цієї землі, колись багатої, плодючої та цвітучої, не виходять із стану постійного голоду чи напівголоду. Кожний найменший прояв українського націоналізму, навіть коли він не виходить із рамок советського режиму, немилосердно переслідують. Десятки тисяч людей зпоміж мешканців України, зпоміж її шляхотних і мужніх патріотів знищені, розстріляні, або заарештовані, терплять важкі муки по вязницях. Нарід цієї землі напоєний ненавистю до большевиків, бо ціла Україна знаходиться під утиском банди розбишак, що її гнетуть та мордують. Подібний стан річей існує і в Грузії, й у Вірменії, і в Білорусі і поміж народами південної Азії... Большевики хотіли, щоб світ повірив, ніби вони мають найдемократичніший режим у світі, зразок найідеальнішої демократії. Яка жорстока і глумлива іронія!..."

Не буду продовжувати цитатів із довгого обвинувачуючого акту Бутенка проти большевицького режиму. Не буду наводити й опису того, як Бутенко дійшов до переконання, що його життя знаходиться в смертельній небезпеці та як він від тої небезпеки врятувався, втікши до Італії; про це все було вже по часописах. Менеж зацікавив особливо отой уступ про советський режим в Україні, написаний з безсумнівною симпатією до страждучого українського народу та його ідеалу незалежного життя. Зрештою саме ймення Бутенка, з таким характеристичним закінченням на „енко", наводило на думку, що Бутенко міг бути „земляком". Проте, шукаючи по всіх отих часописах, де містилися заяви самого Бутенка та інтервю з ним, я ніде не знаходив ясної вказівки щодо національности цього бувшого советського громадянина. І от бажання виявити цей неясний пункт привело мене до кімнати Бутенка.

— Чи я українець? Алеж певна річ! Стовідсотковий українець. Я народився в бувшому бахмутському повіті на Катеринославщині і скінчив катеринославський педагогічний інститут. Щоправда, потім, внаслідок збігу обставин, я мусів залишити Україну і присвятитись іншим справам, які тримали мене подаль від українського національного руху. Тому, як бачите, навіть моя українська мова не дуже сильна, але я все себе почував українцем, а тепер більше, ніж коли.

— Чи ви знаєте, що для України булоб найкраще сформувати свою власну національну державу, поза межами всіляких „федерацій?"

— Певна річ. Кожна людина, у якої є хоч трохи української крови і хоч трохи любови до цієї землі, мусить вживати усіх зусиль, щоб Україна якнайшвидше досягла своєї незалежности.

— Отже і ви?

— Я робитиму все можливе, щоби прискорити цей момент. Я люблю Україну. Моя молодість вся пройшла в Україні. Мій батько був сільським лікарем (він і помер на селі в 1929 році) і я люблю українського селянина... Мушу правду сказати, що в тих обставинах, у яких я був знайшовся, втягнений у заіальну советську роботу, і знаходячись поза межами рідного краю, я не брав ніякої участи в українському русі і не виявляв у тому відношенні ніяких тенденцій; але я надіюся, що все це зможу направити в будучності.

— Чи маю я передати від вас щось особливе для української преси?

Він розвів задумчиво і нерішучо руками.

— От власне хіба це моє національно-політичне „Вірую". Бачу, зрештою, і з ваших слів, що з моїх попередніх заяв дехто міг би зробити неправдиві висновки щодо моєї національности. При найпершій можливості виясню й у світовій пресі мою справжню національну приналежність.

На тому ми і розійшлися.

Коли я виходив, сповіщено про прихід секретаря советського посольства в Римі в супроводі якогось іншого добродія. Але їх не принято. Можна думати, що Бутенко знайшов місце, де большевицький терор не матиме можности дістати його у свої лабети.

Рим 17. лютого 1938.

Евген Онацький.

ҐАБРІЕЛЄ Д'АНУНЦІО

Помер Ґабріеле Д'Анунціо, великий італійський поет і письменник, якого твори відомі в цілім культурнім світі, а якого драми грали на світових театральних сценах такі геніяльні артистки як Сара Бернард та Елеонора Дузе. Та на тім місці не будемо згадувати Д'Анунція як поета чи драматурга. А згадаємо коротко про нього як громадянина, як великого італійського патріота, як того, що відважно наставляв груди за свою державу і свій нарід. А далі як про людину.

Як вояк, звернув Д'Анунціо на себе увагу цілого світу в 1918 році, зараз по закінченні світової війни. Тоді переможні алиянти (до яких належала й Італія) не хотіли признати Італії прав до морської пристані Фіюме. Д'Анунціо не погоджувався з таким рішенням, сам зорганізував летунський напад на цю пристань, здобув її й проголосив її прилучення до Італії.

В той час в околиці Фіюми були розташовані італійські відділи під проводом італійського ген. Піталюґи. Цей генерал робив за те Д'Анунцієві докори, кажучи, що „такі вибрики доведуть Італію до руїни". На це відповів йому палко Д'Анунціо: „Ти знищиш Італію, коли стоятимеш на шляху до осягнення її справедливих домагань". Кажуть, що тоді ген. Піталюґа обіймав Д'Анунція й відчинив йому шлях „до сповнення справедливих домагнь Італії". Населення Фіюми справило тоді відділам Д'Анунція сердечну овацію.

В 1914 році, зараз на початку війни, Д'Анунціо зголосився в Парижі у військовім міністерстві і запропонував французам службу в армії. Французи засміялися з його пропозиції і відповіли, що „меча його вони не дуже потребують, але потребують його пера, яке в Італії накликувалоб нарід до війни проти центральних держав". На це Д'Анунціо відповів, що він не може вертатись додому, бо там ждуть на нього вірителі. Французи запиталися його, скільки він має довгів. Д'Анунціо відповів, що щось 250 тисяч франків. Тоді йому відповіли, що заплатять за нього довги, а він хай вертається додому і наклоне там італійців, щоб вони вступили у війну по стороні аліянтів. Д'Анунціо дійсно вернувся до Італії і виконав обіцянку. По пару роках Італія боролася по стороні аліянтів проти Австрії і Німеччини.

Д'Анунціо записався також відразу до італійської армії і в ній блискучо відзначився. Виконував найтяжчі воєнні доручення; також вивів штуку летання і став знаменитим летуном. В одному летунському наладі він нагнав страху в Віденьі; але не на те, щоб кидати на місто бомби, а на те, щоб прогнати по Відні летючки з зазивом до австрійців зложити зброю. По закінченні війни він одержав ступінь ґенерала і титул князя. Мусоліні, з яким Д'Анунціо приятелював, постарався для нього про цей княжий титул.

По війні Д'Анунціо дістав у дарунку пречудну віллю, в якій продовжав своє дивне, часом навіть ексцентричне життя. Жив настроями й почуваннями поета й письменника і своїм разом прикидався знову вояком. В таких хвилях наповняв кімнати своєї віллі ріжними воєнними причандалами. Іншим разом прикидався музикою. Навіть тримав у себе спеціяльний співацький квартет. Ще іншим разом він ставав релігійним аскетом, замикався в маленькій підземній келії, відмовлявся з кимнебудь говорити та постив нераз по кілька днів. Головно останніми роками він жив ось таким аскетичним життям. По смерті Марконія італійська академія наук зробила його в 1936 р. своїм президентом. Але Д'Анунціо не прибув на свою інавґурацію. А також пізніше не взяв участи в нарадах цеї інституції.

Дуже часто говорив про самогубство. Хотів умерти геройською смертю летуна, а іншим разом хотів, щоб його всадили в дуло гармати і вистрілили: або щоб його тіло вкинули до хемічного квасу і там розпустили. Назагал це була дивна душа, склонна попадати з одної крайности в другу; склонна раз плакати з болю, а раз з радости; душа, яка кидалася на всі боки, завжди чогось шукаючи. Та ось так кидаючись, видавала геніяльні твори.

На жінок він мав непереможні впливи. Були такі жінки, що резиґнували зо своєї слави і карієри, щоб тільки бути в його товаристві. Та з ними він поступав досить брутально, навіть з такими, як славна акторка Дузе, що через нього покинула передчасно сцену і зійшла з публичного овиду. Кажуть, що аж по його смерті появиться правдивий опис його бурхливого життя. Це буде щось таке, чого досі в літературі не було.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Т. К., Лічбурґ, Па. — По дальші вияснення імїграційних справ, які порушує ФЛІС у своїх комунікатах, пишіть українською або англійською мовою на таку адресу: FLIS, 222 Fourth Ave., New York, N. Y.

Правда, себто досконала дійсність, є найважнішою основою святости. Досконала доброта основується на простоті і чистоті. — **(Тонь-Шу).**

Треба шанувати подружжя, поки воно є чистилищем, а розвязати, коли перемінеться у пекло. **(Еразм).**

Вбогий не має цього або того, лакомий усього. — **(Сенека).**

Галя Левицька.

МИКОЛА ЛИСЕНКО

10. березня 1842 року.

(3)

Тоді підшукали йому батьки інший пансіон. Тут у пансіоні француза Годуена Коля пробув до третьої кляси ґімназії. За весь час він пильно вчився гри на фортепіяні. Брався навіть за маленькі композиції.

Коли приїхав уперше на Різдво додому й заграв свой бувшій учительці, панні Розалії, бідна дістала істеричний напад і в голос розплакалася з хвилювання.

Учителів музики йому підбирали батьки найкращих. Найбільше скористав Коля у чеха Паночіня, що розвинув і удосконалив біглість його пальців. Вже тоді Коля мав техніку доброго піяніста.

Літо в Жовнині.

— Ну, й краса у вас! — кликав у захваті Коля, вїжджаючи у велику двірську браму.

— А знаєш, чим я найбільше тішуся, Максиме? — звернувся він до візника.

— Чим, паничу?

— Річкою. Ой, буду купатися, цілий день! Міша вже тут?

— Мабуть завтра приїдуть. Не знати, чи виросли так, як ви, паничу. Такі ви вже великі й такі... чужі стали.

— Ой пожди, я тут скоро позбудуся усього міського Я далі болакати забув по вашому.

На великій терасі панського дому зібралася вся родина на привітання Колі. Не зважаючи на те, що все в нього боліло від довгої їзди, Коля вискочив з карити й побіг до рідних. Перше кинувся до тата, потім по черзі обнімав усіх, навіть панну Розалію розцілував.

— Що це, тьоті нема з вами?

— Тьотя нездужає. Не могла приїхати сьогодні. Прохала тебе відвідати її якнайскорше.

Коля забув про втому, про голод і спрагу. Не міг налюбуватися чарівним місцем, що його Лисенки вибрали собі на житло. Було з чого радіти. Панський дім стояв на горбі над містечком і звідти простягався далекий краєвид аж до гір за Дніпром. Величезний сад переходив у леваду, що тягнулася до річки. Блискучими очима розглядав Коля все й безліччю питань засипував тата й маму. Врешті побіг у сальон привітатися зо своїм інструментом. Грати не міг; руки тремтіли з утоми й хвилювання.

На другий день уранці збудило його золоте, тепле проміння сонця, що широкою струєю лилося крізь відчинене вікно.

— О, це хто відчинив вікно? — дивувався Коля. Одним рухом скинув накривало й вискочив з ліжка. Перша думка була: Міша! Сьогодні він буде тут! Сьогодні Коля його побачить! Пройшов рік і вони не бачилися. Через снігові завії в зимі й повінь Дніпра та Сули на весну Коля зовсім не приїздив до дому. Був тільки Міша, якому з Полтави лекше було дібратися.

— А, добрий день хлопчикові! Як спалося?

Ясне мамине обличчя показалося в дверях.

— Я вже раніше була в тебе, та не хотіла будити; тільки вікно відчинила; там таке золото надворі.

— Так, прекрасно тут у вас, мамочко! Тільки знаєш, я мушу скоро одягатися. Хочу виїхати на полтавський шлях, назустріч Міші.

— От синок! Яж іще не надивилася на тебе, а ти вже тікаєш!

Прикликали Созонта й за кілька хвилин Коля сходив у покій їдальню й похапцем забрався снідати. Созонт з тераси кликнув на хлопця й казав сідлати двоє коней. Коля хотів виїхати верхи на стрічу товаришеві.

Незабаром за двома їздцями заперлися двірські ворота.

— Сидить на коні, якби ввесь рік на ньому їздив! — радів Віталій Лисенко.

Глибока синява українського неба простяглася півкулею над безкраїм степом. Сонце підносилося й пражило немилосердно. Коля пустив спершу коня чвалом і радів свіжим повітря біля вух. Та згодом коні перейшли в крок і Коля захопленими очима розглядався довкруги.

Проїхали вже спорий шмат дороги, минули кілька селянських возів, та карити з Мішою немає й нема.

— Паничу, чи не злізтиб нам з коней та не посидати трохи при дорозі? Час би вам відпочати — радив Созонт.

Коля послухав і зіскочив з коня. Але не встигли наші їздці порозгнуздувати коней, що жадно втягали запах свіжої травиці, як далеко на дорозі показалася курява.

— Гляньте, паничу!

З куряви висунулася чорна карита, що скоро зближалася до них.

(Дальше буде).

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

ЧИМ ЛЮДИ ЖИВУТЬ?

Багато люди написали книжок на цю тему, а тепер Гарі Шермен пустив у світ ще одну під заголовком: Обіцянки, котрими люди живуть.

Доказує в ній, що людина живе з обіцянок, своїх і чужих. Себто, за свою працю вона не все дістає зараз щось таке, що може зужити на своє життя. І від інших людей вона дістає часто таке, що негайно вживає для свого життя, а взаміну за те не дає їм зараз нічого такого, що вони могли би вжити для себе для життя. Вона бере багато обіцянок і дає багато обіцянок.

Зовсім просте спостереження про життя, одначе його ніхто не зробив саме тому, що воно таке просте. А може тому, що так багато людей, замісць дивитися за тим, з чого вони хліб їдять, дивляться за справами, від яких їх життя зовсім не залежить?

ЧИ ГОЛОД ЗАБУВАЄТЬСЯ?

Дивну демонстрацію роблено оноді в Корнельськім університеті в Ітаці, Ню Йорк, з промінями „екс", при помочі котрих можна просвічувати непрозорі тіла й бачити, наприклад, що діється в нутрі людини.

Цим разом дивилися на кишки й шлунок комах. Ці комахи до демонстрації виголоджували так, що вони малощо не згинули з голоду. Потім їх відживляли так, що назверх вони виглядали на зовсім нормальні й здорові комахи. Приглядаючися через промені „екс" у шлунки й кишки цих комах, учені могли бачити, що нутрощі цих комах уже ніколи не вертались до нормального стану. Вже ніколи не були такими, як кишки й шлунки комах, що ніколи не голодували.

Ці комахи виглядали на зовсім здорові, але вони постійно терпіли на нестравність.

ЧИ ЛЮДИНА, ЯК КОМАХА?

Ну, і що з того? — скаже хтось.

І справді що з того, що комахи, які колись голодували, відголодувавшися, задержали на все життя нестравність кишок? Невже ми будемо комашними нестравностями журитися, мов той дурень, що журився, як хата горіла, де горобці будуть ночувати?

А проте чи не підсуває це нам цікаве питання про людей? Якщо комахи властиво ніколи не виходили з наслідків голодування, чи не мається таксамо справа з людьми? Правда, з впливу голоду на комах ще не виходить, що таке саме діється з людьми, але чи не можливе, що власне таксамо справа мається? Чи не вартаб цього розслідити? Чи не далоб це цікавого причинка до колись голодних людей, а може й цілих народів?

ЧОРНИЙ КІТ.

У День Вашинґтона погоріла в Ню Йорку відома галя Вебстера. Подаючи вістку про пожар, ґазети добувають зо своїх старих річників факти про давніші пожари цього самого дому. Виходилоб, що дім справді не мав великого щастя. Горів він часто, а при останньому пожарі згинули в огні дві особи.

Не забули ґазети додати, що з горіючого дому вийшов чорний кіт. Це може послужити потвердженням віри деяких людей, що, мовляв, чорний кіт це злий знак: як він перейде чоловіка по дорозі на ярмарок, то його на ярмарку обманять або обкрадуть. Як чорний кіт перейде чоловіка й жінку, то вони певно посваряться. Як піде такий чоловік через лід, то або лід заломиться або він на ховзькім упаде й ногу зломить...

„А що, не бачите?" — скажуть тепер. „Знов чорний кіт! Чи не є це доказом, що чорний кіт це злий знак хочби для кого? Навіть для мурованого дому"?

Чи справді є якийсь звязок між чорним котом і пожаром? Чи справді нещастя скоюються через чорних котів? Навіть якби справді повстав інколи вогонь у домі, де був чорний кіт, то скільки було таких домів, у котрих вогню не було, хоч у них були чорні коти?

Цей спосіб думання скидається на думання німецьких селян, котре висміяла одна німецька сатирична ґазета. Стояв баварський селянин із селянкою ще в часах, як авта були новиною, і дивувалися, від чого біда їде. Як авто рушило з місця з гуком і смородом, селянин глянув на дорогу, де авто стояло, і побачив кінські ланяки. „А що?" — каже він своїй жінці: „Чи я тобі не говорив, що там мусить бути кінь у середині?"

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.

Не занедбуймо політичної орґанізації.

Минулого року зорґанізувалась Українсько-Американська Політична Орґанізація Пенсилвенії в ціли поширення політичної діяльности між українцями цього стейту. Покищо політична орґанізація не прибрала ніякої партійної приналежности, але в своїх політичних виступах вважала попирати таку партію, що найскорше згодиласяб дати політичне признання українцям Філядельфії і цілого стейту Пенсилвенія.

Найтяжче такій орґанізації є добитися загального попертя між самими українцями. Наші люди до таких орґанізацій підходять дуже недовірливо. В першій мірі вони не признають ніяких прогр, значить, як хоче яканебудь політична орґанізація мати вплив між нашими людьми, то в своїх політичних виступах мусить усе виграти. Як же раз програє, то пропадає всяке довіря до неї. Всеж таки недовіря треба поборювати і прямувати вперед.

Щоби приготовитися як слід до надходячих виборів у Пенсилвенії, УАПО скликує загальні збори в неділю, 13-го березня б. р. На цих зборах плянується вибрати сталу екзекутиву орґанізації на чотири роки. Треба, щоб на цих зборах були заступлені українці-громадяни з усіх ворд Філядельфії. Наша орґанізація мусить іти за зразками місцевих політичних дивізій, бо тільки таким способом можна мати зорґанізований вплив на вибори. Отже конечним є, щоб з кожної ворди в Філядельфії були представники на зборах. Представником на зборах може бути хтонебудь з громадян українців.

Наступають номінаційні вибори ґубернатора Пенсилвенії і сенатора до федерального уряду. Наша орґанізація мусить проявити свою діяльність цих виборів, бо лише таким способом можна звернути увагу на неї ріжних політичних чинників републиканської чи демократичної партії.

Дехто може ще не обзнайомлений, що в Питсбурґу є подібна орґанізація політична: Українська Громадянська Ліґа Алеґені Кавнті. З цею Ліґою ведено листування і тепер, як УАПО остаточно упорядкується, може наступити тісна співпраця з нею.

Теодор Свистун, прес. реф.

ДІТРОЙТ, МІШ.

Вистава „Запорожця за Дунаєм".

День 13 лютого ц. р. буде для нас памятним днем; а найбільше для тих, котрим на серці лежить наш Український Народній Дім. В той день Українська Театральна Трупа з Робітничого Дому під проводом режисера Олекси Явного відіграла чудову оперу „Запорожець за Дунаєм".

Початок заповіджено було на год. 6:30 ввечір. Коло шестої години простора саля Українського Народнього Дому була заповнена. Нарід, неначе та вода, зачав напливати так, що перед розпочаттям уже забракло місць; люди мусіли стояти. Та це не диво, бо кожний ішов до своєї домівки, кожний ішов до себе самого. Бож це, як один з гостей сказав, „наша народня святиня", й кожного тягнуло. Автім кожний знає трупу з її виступів. Та й сама опера ніколи не навкучується.

Перед розпочаттям вийшов гром. Шустакевич і радісно привитав таку велику публику. При тім він перейшов зміст опери, згадуючи, що вже сотня літ минає, а та опера все є новою для української суспільности.

Підноситься завіса. Лунає пісня. В глядачів бється серце; бо цеж таке нам, старшим, добре знане. Колись ми самі, так співаючи, йшли з граблями та з косами, а дівчата з серпами, в поле. Не буду описувати кожної сцени окремо. Але скажу загально, що всі грали знаменито, по артистичному, й кожний вивязався зо своєї ролі дуже добре. На це вказує те, як радо публика оплескувала гру, не хотячи пустити їх зо сцени. Ми, українці, маємо таланти між собою і вони так марнуються. Взяти гром. Явного, Орлика, Цимбаліста — всі вони виявили великий талант. А таких одиниць є ще дуже багацько по інших місцевостях. Вони моглиб своєю ґрою розбуджувати загал до кращого життя. Велика заслуга гром. Сікорського, диригента музики і хору, що по мистецьки цілий час зводив граючих з орхестрою. Одним словом сказати: вистава випала знаменито.

По другій дії вийшов д-р Кібзей і привитав тих гостей, котрі прибули з подальших околиць, як з Канади, Толіда, а навіть з Клівленду. По привіті зачав говорити про наш Народній Дім, кажучи, що для таких імпрез ця саля замала і не така вигідна. Конечно треба докінчити горішню салю, котра буде відповідніша. Він притім попросив, щоб зібрані зложили добровільну жертву на цю ціль. Взявши сам капелюх, пішов між зібраних по збірку. Нарід нагородив його оплесками й посипались дари. Потім гром. Шустакевич попросив гостя з Клівленду, о. М. Запаринюка, до слова. Між зібраними стало цікаво, хто то такий той, що з такої далекої сторони приїздить на виставу. Всі бажали почути його слово. Коли тільки о. Запаринюк появився, всі привитали його гучними оплесками. Він говорив на тему „В своїй хаті своя правда і сила і воля". Говорив про значіння нашого Дому; про значіння його ролі, яку він має відограти для нашого молодого покоління. О-це, каже, початок тільки, що члени батька Союзу започаткували. Це тільки рання зоря, за котрою має піти вся українська американська суспільність і в кожній місцевості мають повстати такі Доми. Це початок найбільшого діла. Бо в цих домах буде виховуватись у національному дусі наша молодь, котра пізніше не дасться загубити в цім розбурханім морі, а виросте на славу свого народу і стане тим живчиком, що буде кормити з покоління в покоління нашу ідею. Накінець бесідник сказав, що Укр. Народній Союз вступив на дуже добрий шлях, започатковуюючи будову таких Домів. Тому всі українці повинні бути членами його, бо він є дійсно батьком для нас, українців, як під оглядом моральним так і фінансовим. Бесідник також підніс вагу таких наших театральних пес і опер, котрі збуджують нас до нового життя і додають нам охоти не забувати тут на чужині, хто ми, чиї ми діти. Його промову час від часу переривали гучні оплески, даючи йому тим велике признання.

По цім відіграно останню дію, котра зробила на присутніх дуже велике враження. Люди, котрі там були, говорили, що ті песи, котрі представляють нашу минувшину, нашу історію, наші традиції, нашу культуру — збуджують нас до нового життя, додають нам охоти до боротьби за долю нашого поневоленого народу.

С. Т.

КОРОЛІВСЬКА РОДИНА.

На образку король Болгарії, Борис, королева Джьованна, дочка італійського кораля Віктора Емануеля, та їх діти. Король колись був відомий як „самотний кавалер-король". На образку родина спокійна, але хто знає, як там стоїть справа з її престолом...

ВУДБАЙН, Н. ДЖ.

Листопадове Свято.

Наша українська громада святкувала 19 грудня м. р. Листопадове Свято. Того дня відбулася в церкві торжественна Служба Божа, яку відправив наш парох о. М. Левицький. По Службі Божій відправлено панахиду за поляглих наших борців, які свої буйні голови поклали за свободу України. О. Левицький сказав дуже гарну проповідь на тему свята; говорив, що в згоді і єдности ми можемо осягнути кращу долю. Тому без ріжниці ставаймо всі гуртом до боротьби за кращу будуччину нашого народу.

По панахиді відчитано молитву за Україну, яку всі відмовили на колінах. Усі просили Бога, щоб визволив з ляцьких і московських кайданів наш нарід. На той час був уставлений у церкві березовий хрест з терновим вінком, що його зладив Іван Филипчук.

О. Левицький просив зібраних, щоб по змозі жертвували датки на українських інвалідів. Зложили: о. М. Левицький $1; по 50 ц.: Г. Казанець, А. Чичура, пані Чичура; по 25 ц.: І. Филипчук, Л. Садюк, Пані Поникарчук, Е. Мишушак, пані Садюк, Н. Н., пані Зельник, пані казанець, Й. Гарасимчук, пані С. Филипчук, П. Ковтонюк; пані Левицька 30 ц.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ДЯКУЄ ЗА „ПРОПАМЯТНУ КНИГУ У. Н. СОЮЗУ".

Складаю щиру подяку Хвальному Головному Урядові У. Н. Союзу за цінну Пропамятну Книгу. Читаю і не можу її начитатись. Перечитую листок за листком і не можу відірватись від читання. Таке там усе цікаве й нам дороге.

Заявляю, що та Пропамятна Книга вартує для мене не $1, але заплатив би за неї радо й $10. А що дістав її як член У. Н. Союзу за одного доляра, то хоч звертаю адміністрації „Свободи" за пересилку.

Також ціню високо працю, яку вложено у видання цеї Книги. Це велика заслуга для У. Н. Союзу, що він спромігся видати таку дорогоцінну Пропамятну Книгу, і ще дати її своїм членам за ціну $1. Не можу припустити, щоби був в У. Н. Союзі такий член чи така члениця, щоб не набули того цінного скарбу, яким є Пропамятна Книга У. Н. Союзу.

Михайло Скалоцький,
з 245 від. в Трентон, Н. Дж.

Остання надія.

— Я купив собі льос... Коли виграю, то могтиму оженитися...

— А коли не виграєш?

— То мусітиму оженитися!

UKRAINIAN WEEKLY

(Concluded)

MUSICAL-THEATRICAL PROGRAM

The production of Lysenko's "Nocturne" this Sunday, March 6, 1938, at Washington Irving High School, in New York City will present many interesting features.

The Ukrainian Symphony Orchestra, under the direction of Roman Prydatkevitch, will make its first public appearance on this occasion. Three young Ukrainian girls, Ann Trocyanetska, Elaine Yurchak, and Olga Troyan will sing their initial roles in this opera. Also, John Taras will be featured with his ballet group.

"Kozak Holota," a three act comedy, will also be presented that evening.

S. M.

SURMA CHOIR CONCERT

On February 6, 1938 the Ukrainian Choir "Surma" held a concert in St. Mary's auditorium, Rome, New York. This date will never be forgotten by the Ukrainian people of this city. It was on this day that they heard for the first time their old beloved songs sung by their children in the Ukrainian language. It certainly was a memorable and picturesque event.

The choir, composed of 65 selected voices, was directed by Prof. Nicholas Zapuchliak of Chicago, Ill.

With a large audience eager to hear the choir the curtain opened at 8 o'clock, and great applause greeted the singers as they stepped forward. The following songs were sung by the choir: "The Eternal God Is Born," "God Wishes To Save the Human Race," by Kyshakewych; "O, What a Wonder," "A New Joy Has Come," Stetzenko; "Sing, O Angels," Yatzynewych. Tenor solos, "So Many Strings," Lopatinsky; "All Ye Rejoice," Bortniansky; "Stand Up, Oh David," Kyshakewych; "The Evening Bell," Chohlowa. The tenor solo was sung by Mr. Zapuchliak accompanied on piano by Miss Marion Dubeck. Soprano solos in "The Evening Bell" were sung by Mrs. Mary Herbowy and Miss Anna Slobodian. The program for Part Two included: "Black Soil," Koshetz; "The Gray Cuckoo," Stetzenko; "In the Orchard, In the Wineyard," Stetzenko; "Bells of Jerusalem," Telezyensky; "Praise Lord, My Soul," Koshetz; "Lord Is With Us," Bortniansky.

At the close of the program Mr. Michael S. Puchar, a Ukrainian Attorney from Utica, New York gave a speech. Other talks were given as well.

Although organized less than four monthes ago, the Ukrainian Choir "Surma" has already been acclaimed by music lovers throughout this section as an outstanding choral organization, one that is destined for success through its rendition of the Ukrainian songs.

MARTIN ANDREWS.

ASTORIA CLUB ELECTS NEW EXECUTIVES

The annual meeting of the Ukrainian Social Club of Astoria was held at its clubrooms on Tuesday, February 1, 1938, at which election of officers was held. Mr. William Senenko was unanimously elected President for his third consecutive term. The other officers elected were: Anne Chudiak, Vice-President; Kay Yakimiski, Recording Secretary; Kay Pastiuk, Financial Secretary; Margaret Chudiak, Treasurer.

The above officers constitute the members of the Executive Board of the Club. Kay Sydor and John Boruch were also elected to serve as members of this Board. The following additional officers were also elected: John Ehnet, John Skiba, Comptrollers; Walter Hrynyshyn, Publicity Manager; Mary Rudyn, Social Chairman.

The Club is looking forward to an active and busy year.

WALTER HRYNYSHYN.

"BANDURA" CARD PARTY

A very large crowd thoroughly enjoyed themselves at the card party, Sunday, January 23, of the Ukrainian choir "Bandura" at the Ukrainian Hall, 833 N. Washington St., Wilkes-Barre.

After the card playing, with Stefan Lupinetsky leading, the choir presented a small program of songs. They began with their theme song "Bandura Hraye" following with five other beautiful Ukrainian songs. The audience sat enthralled throughout the performance.

Peter C. Zumchak, president, made several short speeches, and immediately after, dancing followed and continued until 2:00 o'clock in the morning.

The choir will hold a concert on February 27 in Willkes-Barre.

A membership drive is open for persons wishing to join.

Rehearsals are held twice weekly, Wednesday at 8 P. M. and Sunday at 4:00 P. M. at the Ukrainian Hall, 833 N. Washington Street, Wilkes-Barre.

MYRON SHPUR, pub. sec.
65 Brookside Street
Wilkes-Barre, Pa.

Опечалена жалем по втраті Дорогої Жени й Матері родина бл. п. ПАРАСКЕВІЇ СКОРОДИНСЬКОЇ котра оставила нас так несподівано, почуваеться до обовязку подякувати щиро Головному Урядові У. Н. Союзу за скоре виплачення родині посмертного; урядникам і членам Товариства Дністер, від. 361, за їх щирий труд, полученний з похороном і Богослуженнями; Веч. пароховi о. Л. Весоловському та проф. М. Корикорі; хорові й Сестрицтву Пречистої Діви Марії за їх участь у похороннім Богослуженню; пані К. Грицишин, що віддала нам спеціяльні труди в нашім горю; і всім, що безпосередно або посередно причинилися до звеличання памяті Покійної та помогли нам нести важке горе.

Нехай Земля Буде Покійній Пером! Вічна Їй Память!

Семен Скородинський, муж,
Марія Скородинська, дочка.

SHORT SPORT SLANTS

After a Record

At the rate they're going, the "Philadelphia Ukrainians" will set a record in most games played with Ukrainian teams... Up to February 5th they played nine such games, losing at Chester, Carteret, Elizabeth and Wilmington; winning at home from Elizabeth, Wilmington and Chester, and losing at home to Allentown and Wilmington.

It's a Habit

As in football, Ukrainians also dominate in basketball at Northampton Hi. Both forwards, Hrinda and Onkotz, and Chernansky, guard, are Ukrainians. Hrinda is captain and high scorer. Schur, Evans, Pritko play on the second team. N.H.S. is undefeated in the Lehigh Valley League race with 10 wins. Last year they won the mid-eastern Penna. scholastic title

Can't Be Stopped

The "Allentown Ukrainians" lead the 8-team city church league with 12 straight victories. The Golden brothers average 10 points each per game.

Showing the Way

The star players of both Chester and Bridgeport, Pa. high schools are Ukrainians: Melnyck, Belyck, respectively. As a sophomore last year Belyck won the regional high scoring honors, and again this year he is leading the parade.

AL YAREMKO.

BASKETBALL IN CHICAGO

I have been an ardent reader of the Ukrainian Weekly for quite a long time and I hope to continue to be one. Most of the articles contributed are quite interesting; although it saddens me a great deal to see a large city like Chicago not represented more often on these pages. I lay the blame on none other than the young Ukrainians of our city. Articles appear now and then but not often enough, so I shall do my bit to awaken interest.

This year I dare say the Ukrainian boys representing the St. Mary's Church are proving their mettle in basketball. It is the first year these young men are playing together but from all indications they will develop into one of the best teams in this section. The aggregation, I may proudly say, consists entirely of Ukrainian boys.

I give full credit to Mr. Basil Muzyka for his zeal and interest in financing some of the expenses of this team, and also to Mr. Walter Kocowsky, captain and manager, for his endless work in getting the players together. His work seems to indicate that he is heart and soul interested in having in Chicago the best Ukrainian basketball team in the coutry. Under the guidance of these two fine sportsmen, I think Chicago in the near future will start begin noticing the feats of this team and will soon acclaim the boys as its own.

So far as basketball is concerned the team is doing exceptionally well. Their record so far is not amazing but they have won more then half of their games. The season is not as yet over but before it comes to a close I am sure they will reverse their early season defeats.

STEVEN KOCOWSKY.

CARNEGIE WANTS BOOKINGS

The Ukrainian Tridents of Carnegie, Pa. wish to hear from the following Ukrainian basketball teams: North Side, McKees Rocks, Ambridge, Alliquippa, Monnesen, Wilmerding, Arnold, New Kensington, as well as other Ukrainian teams in Western Pennsylvania and Ohio. We prefer to play Sunday games abroad. Please write to **Michael Homa, 627 Arch Street, Carnegie, Pa.**

Жінка (вернулася з купелів і питається служниці): — Щож чи дуже мій пан тужив за мною?

Служниця: — Так, прошу пані, останніми днями дуже тяжко пан зітхали.

ТАРЗАН НА РОЗШУКАХ.

(98)

Крик Тибса розбудив також Джейн. Миттю вона зірвалася й бистрим зором шукала причини цього крику. Їй не треба було довго догадуватися, що сталось. Бачучи, як Сборов з сокирою в руці втікає перед Бравном, вона відразу вгадала, про що йде. „Стрівай!" — закликала вона з цілої сили на Бравна. „Не біжи далі в нетри, бо він засядеться за деревом і тебе вбе".

Це охолодило Бравна. В руках він не мав нічого, а Сборов мав сокиру. Підступаючи до Джейн, Бравн промовив: „Не хочеться мені його живим випускати. Він повинен дістати те, що йому належиться". „Він дістане, не журіться", промовила Джейн, вдивляючися задумано в дикі, переповнені дикими звірами, нетри. Потім Джейн дала приказ рушати в дорогу.

Дивно, що цей загонистий Бравн, що вірив тільки в мужність і силу, цілком не противився проводові ніжної жінки, якою була Джейн. Навпаки, він навіть радо підчинявся всьому, що приказувала Джейн. Бо він бачив у неї величезну моральну силу. Ця моральна сила помагала Джейн також переносити всякі фізичні труднощі, перед якими кривився б неодин сильний чоловік.

Коли гурт рушив у дорогу, за ними пара диких очей пильно слідкувала кожний їх крок. Це був Кавуру. Та хоча з його очей била дикість, то заразом видно було, що той дикун вміє знаменито панувати над своїми дикими поривами. Немов кіт він водив своїми очима за подорожніми, не випускаючи нічого зо свого зору і запамятуючи всі подробиці.